

Щодо приведення нормативно-правової бази України до відповідності законодавства ЄС у сфері якості атмосферного повітря

Для приведення нормативно-правової бази України до законодавства ЄС у сфері якості атмосферного повітря необхідно вжити таких заходів:

- внести зміни до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- внести зміни до Закону України «Про охорону атмосферного повітря», в т.ч. щодо зобов'язання здійснення суб'єктами господарювання запобіжних заходів з метою зменшення емісії ЛОС, які виділяються при використанні органічних розчинників у визначених видах діяльності та при експлуатації установок (при виготовленні та ремонті взуття, фарбуванні та лакуванні машин, хімічному очищенні одягу, виготовленні лаків, фарб, клеїв, фармакології та інше); розроблення та реалізація планів зменшення емісії летючих органічних речовин;
- впровадити інтегровані екологічні дозволи (внесення змін до діючих актів та розробка нових);
- розробити проект національного плану зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- замінити ГОСТ 17.2.3.01-86, РД 52.04.186-89 – в т.ч. вдосконалити правове регулювання порядку розміщення постів спостереження за якістю атмосферного повітря та пунктів відбору проб (встановити кількість постів на відповідному рівні), закріпити можливість збільшення кількості постів з урахуванням кількості населення та з урахуванням рівня забрудненості атмосферного повітря;
- внести зміни до ДСП-201-97, зокрема щодо введення порогів оповіщення, граничних значень рівнів забруднення для охорони здоров'я людини, інформаційних порогів, розширення правил для оцінки якості повітря і т.д.), встановлення нормативів концентрації твердих частинок (ТЧ_{2,5}; ТЧ₁₀) в атмосферному повітрі та забезпечити їх моніторинг в атмосферному повітрі, розроблення програм щодо впровадження плану щодо якості повітря, який має бути спрямований на забезпечення досягнення цільових показників щодо якості атмосферного повітря;
- прийняти проект Закону України «Про охорону озонового шару»;
- внести зміни до Порядку проведення національної інвентаризації антропогенних викидів із джерел та поглинання поглиначами парникових газів;
- розробити нормативний акт щодо діяльності сміттєспалювальних підприємств; встановити граничні показники викидів забруднюючих речовин, що утворюються в результаті діяльності сміттєспалювальних підприємств;
- закріпити еталонні методи вимірювання та критеріїв шляхом введення до національної системи стандартизації такі стандарти:

- EN 14211:2005 «Якість атмосферного повітря – Стандартний метод вимірювання концентрації двоокису азоту і окису азоту шляхом хемілюмінесценції»;
- EN 14902:2005 «Стандартний метод вимірювання Pb/Cd/As/Ni у фракції PM10 зважених твердих часток»;
- EN 12341:1999 «Якість повітря – Визначення фракції PM10 зважених твердих часток – Еталонний метод і процедура польового дослідження для підтвердження еквівалентності еталонних методів вимірювання»;
- EN 14907:2005 «Стандартний метод гравіметричного вимірювання для визначення масової фракції PM2,5 зважених твердих часток»;
- EN 14662:2005 «Якість атмосферного повітря – Стандартний метод для вимірювання концентрацій бензолу»;
- EN 14626:2005 «Якість атмосферного повітря – Стандартний метод вимірювання концентрації окису вуглецю шляхом недисперсійної інфрачервоної спектроскопії»;
- EN 14625:2005 «Якість атмосферного повітря – Стандартний метод вимірювання концентрації озону шляхом ультрафіолетової фотометрії»;
- скласти Перелік зон та агломерацій, у яких рівень миш'яку, кадмію, нікелю і бензо(а)пірену нижче відповідних цільових показників, та підтримувати рівень цих забруднюючих речовин на цих територіях нижче відповідних цільових показників; перелік зон та агломерацій, у яких цільові показники перевищені; визначити для таких зон та агломерацій райони перевищення та джерела, що призводять до такого перевищення. На зазначених територіях врегулювати застосування усіх необхідних заходів, які не тягнуть за собою непропорційних витрат, спрямованих, зокрема, на домінуючі джерела викидів, для досягнення цільових показників;
- врегулювати порядок встановлення верхніх та нижніх порогів оцінки для миш'яку, кадмію, нікелю і бензо(а)пірену в навколишньому повітрі;
- врегулювати порядок перегляду зони або агломерацій;
- встановити вимоги до кількості фіксованих вимірювальних станцій, які мають бути встановлені, та застосування інших методів вимірювання (інформація з інших джерел, таких як кадастр (шкідливих) газоподібних викидів, методи індикативного вимірювання і моделювання якості повітря, кількість);
- затвердити перелік видів діяльності, при здійсненні яких може відбуватися емісія ЛОС, та введення обов'язкової державної реєстрації таких видів діяльності з метою контролю за дотриманням гранично допустимих показників емісії;
- розробити та ввести в дію гранично допустимих показників для викидів ЛОС;

- розробити проект технічного регламенту щодо вимог до якості палива для транспорту, технічних вимог до бензинів автомобільних та дизельного палива, в т.ч. щодо вмісту сірки в паливі;
- розробити проект технічного регламенту щодо суден, які стоять на причалі;
- розробити проект технічного регламенту щодо встановлення вимог до нафтопродуктів для використання поза шляховою технікою, а також сільськогосподарськими і лісничими тракторами;
- внести зміни до ДСТУ 4063 (октанове число для марки А-92 привести у відповідність з А-91 або підвищити його за моторним методом до 83 о.о. і зазначити марку А-76);
- внести зміни до ДСТУ ISO 4317:2004 «Нафтопродукти. Паливо (клас F). Класифікація. Частина 2. Категорії газотурбінного палива для застосування в промисловості та для судових двигунів» щодо приведення у відповідність рівня вмісту сірки у паливі;
- замінити постанову Держпостачу СРСР від 26.03.1986 року № 40, Правил технічної експлуатації резервуарів та інструкція з їх ремонту, затверджені Держкомнафтопродуктом СРСР від 26.12.1986 року шляхом розробки проекту технічного регламенту щодо втрат нафтопродуктів при прийомі, зберіганні, відпуску, транспортуванні; вимоги щодо завантаження та розвантаження мобільних ємностей на терміналах;
- внести зміни до ВБН Резервуари вертикальні, сталеві для зберігання нафти та нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа, – закріпити вимоги щодо забезпечення кільцями жорсткості резервуарів вловлювання ЛОС на 95 % у порівнянні з резервуарами з фіксованою верхньою частиною не обладнаних пристроями контролю випаровування;
- внести зміни до ВБН Резервуари вертикальні, сталеві для зберігання нафти та нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа, - закріпити вимогу про те, що контейнер для зберігання нафти і нафтопродуктів має бути пофарбований фарбою, яка забезпечує відбивання теплових променів на рівні 70 %;
- внести зміни до ВБН Резервуари вертикальні, сталеві для зберігання нафти та нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа, - усунути розбіжність щодо вимоги, що втрата нафти та нафтопродуктів при навантаженні та зберіганні не перевищувала 0,01 % ваги палива, що є об'єктом таких операцій;
- внести зміни до Положення про державну систему моніторингу довкілля та Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, зокрема щодо вдосконалення системи моніторингу щодо арсену, кадмію, ртуті, нікелю, поліциклічних ароматичних гідрокарбонатів врегулювання порядку та особливостей здійснення моніторингу ЛОСів, які містяться у фарбах, вдосконалення системи моніторингу якості палива; систему маркування палива, в тому числі в частині металічних добавок; вимоги щодо судового палива;

- прийняти проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про мережу загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до інформації щодо стану навколишнього природного середовища» (проект розроблений);
- визначити порядок інформування громадськості про стан атмосферного повітря та передбачити, оприлюднюватися має така інформація:
  - а) щодо перевищення (перевищень) забруднення атмосферного повітря, які спостерігаються:
    - місце розташування або район перевищення,
    - тип перевищеного порога (інформаційного порога про або порога небезпеки),
    - час початку і тривалість перевищення, найвища концентрація за одну годину і, окрім того, найвища середня концентрація за 8 годин у випадку озону;
  - б) прогноз на наступну половину дня/день (дні):
    - географічний район очікуваного перевищення інформаційного порога або порога небезпеки, очікувані зміни в забрудненні (покращення, стабілізація або погіршення ситуації), а також причини таких змін;
  - в) інформація щодо відповідної групи населення, можливі впливи на здоров'я і рекомендована поведінка:
    - інформація щодо груп населення, які піддаються ризику,
    - опис імовірних симптомів,
    - рекомендовані заходи безпеки, які мають вживатись населенням,
    - де знайти подальшу інформацію;
  - г) інформація щодо профілактичних дій для зменшення забруднення або впливу на нього: зазначення основних секторів з джерелами забруднення; рекомендації щодо дій для зменшення викидів;
  - д) у випадку прогнозованих перевищень вживає заходів, щоб гарантувати надання таких даних за можливості.
    - щорічне інформування щодо рівня забруднення атмосферного повітря, що включає в себе інформацію про забруднюючі речовини, їх рівні, оцінку впливу;
  - е) регулярне надання актуальної інформації про концентрації в атмосферному повітрі забруднюючих речовин:
    - інформація щодо концентрацій в атмосферному повітрі сірчистого газу, двоокису азоту, твердих речовин (принаймні РМ10), озону і окису вуглецю оновлюється принаймні щодня, та, якщо є така можливість, інформація оновлюється щогодини;
    - інформація щодо концентрацій в атмосферному повітрі свинцю і бензолу, представлена як середнє значення за минулі 12

місяців, оновлюється кожні три місяці, та, якщо є така можливість – щомісяця;

- інформація про концентраціях в атмосферному повітрі миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю та бенз(а)пірен та інших поліциклічних ароматичних вуглеводнів має бути доступною для громадськості та відображати будь-які щорічні перевищення граничних значень, причини перевищення та область, до якої вони належать, коротку оцінку щодо граничного значення та інформацію щодо наслідків для здоров'я і впливу на навколишнє середовище;
- інформація про заходи щодо визначення зон та агломерацій має надаватися екологічним організаціям, споживчим організаціям, організаціям, що представляють інтереси особливо уразливих груп населення, та іншим відповідним органам охорони здоров'я.